

Оссолінські колекції.

CD – диск виконано в рамках угоди укладеної з квітня 2004 р. між Львівською науковою бібліотекою НАН України у Львові і Національним Закладом ім. Оссолінських у Вроцлаві.

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy. Oddział Rękopisów.

Zespół (fond) 4.

Zbiór rękopisów Biblioteki Baworowskich

Dział (opys) 1

708. Bayki Ezopa w Wrocławiu u Wilhelma Bogumiła Korna 1809, pisane 1822.

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

ЛВІВСЬКА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ім. В. СТЕФАНИКА НАН УКРАЇНИ

ВІДДІЛ РУКОПИСІВ

ФОНД 4 (Бав.)

ОПИС 1

ОД. ЗБ. 708

708

№ 124.

BAYKI

EZOPIA.

Z TEKSTEM FRANCUSKIM ORYK.

TUDJEZ SENSEM MORALNYM WCIENIEK

WIERZACH PO KAZDEY BAYCE

ZAWA. R. 5. Y. M.

Nowe wydanie, poprawne i pomnożone
zyciem Ezopa.

DZIELO POSWIECONE MŁODZIEZY

Dla uprawy w Jezyku Francuskim
Et Ebnis Kulomii Polowkiej

W WROCLAWIU,

u Wilhelma Bogumila Horna. 1809

Pisano w Roku 1822.

Życie E Z O P A.

Napisane po Grecku przez sławnego
Mandesa.

Rozdział pierwszy.

Oczyrzna, stan, postać i dowcip Ezopa.

Przybywaj nas słuchac młodziuży pusta
Ezop cię wzywa do zabawnej szkoly.
Przedtem zwierzęta lepiej mawiały jak ludzic,
A wiek ich nie miał białejrych doktorów.

Wielu znakomitych mężów przykładało się
do rozważania natury rzeczy tworzących, i przyczyn
rewolucyi tak licznych w celu udzielenia ich potom
ności. Że się się rozważając bystrość i gruntowność
dowcipu Ezopa, jak by był natchniony z niebios do
udzielenia ludzicom tyle nauk moralnych, tak
pięknych, i tak przytecznych, a które o wiele
przewyższyły te które dotąd największy filozofa
nie podali. Nie biedzi on się bynajmniej wy
służaniem opisów wytwornych, wywod
niami długich rozumowań, przytaczaniem

mnogich przykładów z historii, dla przekonania
ludzi i przewiedzenia ich ku miłośności cnoty, a odrazu
od występku. Jedynie bajki używał do nauca-
nia ich, a dla wzbudzenia w nich wstrętu do
władz pewnych, używał tylko ptaków i innych
istot ogłotconych z rozumu, które obawione
samym tylko instynktem przeciw umiarko-
ści jest im szkodliwego. Ludzie katolicki oświe-
cenia mający powinni wstydić się że nie przy-
kładają się do rzeczy uczciwych, które Esop
udać się były wykonywane przez lisy, i inn-
ne zwierzęta, umiarkując niebezpieczeństwo
swym przemysłem lub zwinnością, i umie-
jących sobie zidrywać wielkie pod czas kłóty.
Esop który w swym umyśle powziął wyobra-
żenie rzeczy po prostu bardzo doskonałej, a sam będący
filozofem przez swe czyny i swe mowy, urodził
się niewolnikiem w Amoron mieście Frygii, nazwa-
nej Wielkiej. Dla tego łatwo się przekonasz ożemu Pla-
ton powiedział również pięknie i tak prawdziwie w dialogu
mającym tytuł Gorgias, że przyrodzenie i prawa
się często króć bardzo sobie przeciwne, bo przyre-
knie nadato Esopowi, umysł i wola, i prawa

4
Ludzie skaraty jego osobe na niewolę. Ta atoli nie
mogła zmienić wolności duszy jego, przymusza-
jąc go do odmiany mieszkaniia swego i państwa.

Mnożstwo zatrudnień nie mogło nigdy zmienić
jego sposobu myślenia. —

Nie tylko Erop urodził się niewolnikiem
ale nadto był najbrzydszym i najniekulturalniej-
szym z ludzi swego wieku. Głowę miał spiczastą,
tęż nos płaski, kark krótki i gruby, wargi ogrom-
ne, cerę czarną i wynędmiałą; dla tego go nazwano
Eropem, to jest Etiopcem. Procz tego miał
brzuch nieciermie wypukły, był garbaty i po-
tamienny; a brzydota jego przechodziła o wiele, sta-
nego mię Terzylta, którego Homer tak ciękawy roz-
twarzył o braci. Mądra armijska jego wada, była tu-
dostć wymowy, głos chrapliwy, i z trudnością sty-
siec się dających. Dają się też te niewolnicze wady
przyczyniły się do udręczenia Eropa niewol-
nikiem, bo by to by rzecz prawie nadzwyczaj-
ną w Grecyi, aby przy takim ukształtowi
umysłowemu niewoli. Mimo tak potwornej posta-
ci, miał umysł i wysp. zwimny obrót, umiędzący
się podobac, potem przemilcować, i znowu dźwięcy-
natychmiast wybieg w najtrudniejszych okolicz-
nościach.

5
Dziawszy się że ie miał Erop wpaść w gniew nie-
omy i karał go zawolat. Skoro go wyzwał rzekł:
mierzęony! jak ty wazytes się wejść do officyn
i ziesć figi dla mnie przeznaczony? Erop krozu-
miał bardzo dobrze uczyniony mu zarzut, ale
trudność wymowy nie dozwolila mu odpowie-
dziec. Przekonany świadectwem dwóch stwia-
cych widząc się już przeznaczony na grad kłęb-
w, rzucił się do nóg swego pana i prosił go okrotki
tylko czasu przeciąg. Pobiegł natychmiast
do kuchni, przyniósł wody ciepłej, napił się
iej a przymusił raziąc się palcami do wymięcia
wydał narad wodę czystą, bo cały dzień i wroce-
nie miał. Prosił potem pana aby jego oskar-
życielom karał że samo uczynić, aby można
było iasno widzieć tych którzy figi ciedli.
Pan Eropa dziwując się jego rozsądkowi, ka-
zał aby fakszywi świadkowie na tychmiast
pothneli wody ciepłej w jego przytomności.
Zezwolili na to, ale zarazem wtórzyc palce w gani-
to okrzęcali ie koto driqzet. Mimo to atoli, led-
wie przyieli okolwiek wody, na tychmiast por-
wały ich womity, i wyrzucili wodę wraz
z figami. Wyotzpek ich i potwarz stary
się widoczne.

Pan rozkazał aby ich obnarono i osmażano;
a tak porneali własnym doświadczeniem przeau-
dę tego przyśtowia; kto pod kim dołhi
kopie, to sam w nie wpada.

ROZDZIAŁ III.

Jakim przypadkiem Erap odryskwał nowy tatworek.
Następnego dnia pan jego powrócił do miasta,
a Erap do robot swoich zwycajnych. Niektórzy
z hąptanów Niemy obtałali się w swej drodze, i spa-
kali Erapa. Prośli go na imię Jowisza Gościńne-
go, aby im pokazał drogę do miasta. Najprzód
posadziwszy ich pod drzewem dał im skromny
posiłek; potem oswiadczył się chętnie byci ich
przewodnikiem na dobrą drogę. A pod ręką
nieści uprzejmością, Erapa, pełni wdzięczności
ku niemu wzięli ręce do mięsa blagając za
swoim dobroczyncą. Erap wróciwszy do domu
z trudem i spocyny usnął: snito mu się że
widział Fortunę porwijącą miągk
i niedużą, dar uroszonia przez bayki. Ach!
iakiż sen miatem przyrémny, zawołał

przebudzony, i taki sen szczerzliwy! Ach stój ⁶ma
wre łatwo, i wymieniam bez trudności wszystkie
rzeczy: wół, osiel, brona. Nieba dobroczynne,
nie wiem komu winienem dar ten: ani wątpię
jest to nagroda za tę uczynność wysłużoną
owym podróżnym. A tak za dobre uczynki
katerę rzecz spodziewać się nagrody. Exop
pełen radością z tak szczerzliwego dani darie
nia, zaczął pracować gorliwiej niż kiedy.

Rozdział IV.

Exop przędany jak niewolnik.

Zenas był dozorca folwarku na którym pra
cował Exop. parzedłszy raz nawidzieć robotników,
zastal, jednego pracującego z był mied balc;
zaczął go biec niemu tociernie, choć przeciwie
nie było lekkie. Exop dołknęty tak drakim
obeyściem: dla czego, reszt doń, katurisz
tak tego sztowieka który ci nic z tego miedczy.
mit? Codziennie okładasz rany sztućcych
folwarcznych, bądź pewiem że to pewiem
panu. Zenas, sztyrao tym sposobem n

więcego Ezoopa, zdziwił się nie pomalusz nad ta-
ką wolnośćią; a potem pomyślał sobie: moie in-
teresa ile pojde, jeżeli pan się dowie o moim po-
stępowaniu; muszę uprzedzić Ezoopa i oskarżyć
go uprzedy nim on ommie pemu doniesie, co by
mnie mogło porabwić stui by. Wdał się więc
do miasta, a przyrodzony do pana, ukłonił
się mu pokornie ale pomniejszamy. Kąd po-
chodzi ta trwoga, pytał go pan, które widac na
twojej twarzy. Zdarzyła się na pan'shim pol-
worhu, odpowiedział Zenas rzecz osobliwa.

Jakaż więc, czy drzewo które wydicie owoć nie,
oreomy, albo klacz porodziła potwór iaki? Nie,
nie to jest panie, przydał Zenas, ale Ezoop
który dotąd był niemy, mówi teraz z zupełną
łatwością. Czy masz to, pytał pan, za rzecz tak
osobliwą? Bez wątpienia, odpowiedział Zenas,
pamiętam wszystko o belgi które mi wybluzgał,
ale wrzecie panu i bogom nagadał mnóstwo blu-
nierstw. Ta powieść uprawiła pana Ezoopowego
zginie nadzwyczajny. Niech do Zena sa, dzieje
o bie tego niezwyczajnego; czyż umiesz ci się po-
doba, dany go,

przedaj go, słowem użyj go podług twojej woli.
Zenos widząc się panem losu Eropi, sądził,
czyt mu że wolności jego od niego zawisła. Czyn
więc ze mną co ci się podoba, odpowiedział Erop.
Przypadkiem kupiec byłta przechodził przez te
wies. Wdał się do Zenosa pytając czy nie miał
jakiego bydła na sprzedaż. Nie, odpowiedział
Zenos, ale mam niewolnika, którego może rech-
cesz kupić. Zenos zaczął zawołać Eropa i po-
kazał go kupcowi, który się smiał z niego
widząc tak pocieszać figurka. Gdzieś py-
tał Zenosa nabyłeś tego potwara do garbka
podobnego? Jest-li to cztowiek czy pień drzewa?
Dyby miałam daru mowy, tobym go wzięła za próż-
ną kufę. Na czegoż mnie za trzymasz, żebym
ten potwór oglądała? To rzekłszy chciał iść w swe
ją drogę. Erop poszedł za nim; ale kupiec o suk-
nięt go wotając: a nie pójdziesz ty przez psie ko-
lawy! Powiedz mi, rzekł don Erop, po co przyszedłeś
do tej wsi? Dla kupienia co dobrego, odpowiedział
kupiec, ale niepotrzebuję cztowieka tak mienią-
cego się jak ty. Kup mnie, proszę cię, prze-
dat Erop.

a upewniam że ci więcej będe użyteczny niż rozu-
miesz. Jakżi usługi mogę się do ciebie spodobać,
wac, rzekł kupiec, kiedy iastęś tak sarkawodny
że sūggasz sobie wygadę powsrzechnę. Czy
mnie masz przypadkiem wrecie Erop w domu
dzieci krzykliwey, i niewygodnych? Wier mnie
na ich nauczy ciela, a beda się mnie lekac'
jak i rumaszkowanego ertowika. Stowa
te pobudziły do smiechu kupca, Obruciwory
się przedto do renasa rzekł doni: ileż chęce
za tego mieszczesnika? Fry obole, odpwie,
driat genas. Kupiec dat mu i rzekł: nic
mnie wydatem, nic też niekupilem.
Potem udali się obydwu w drogę, a skoro
przybyli do domu kupca, dworci dzieci bę-
dących u pierdzi, skoro wyrzaty Eropa
raccety krzycec przerażiwie. Otoż, rzekł
ten że do swego pana, masz skutek moicy
obietnicy. Kupiec raczał się smiac, Pozdrow
zi, rzekł do niego twoich towarzyszo. Ci
przypatrowali się Eropowi e podziwieniem i mi-
wili do siebie. Ber wątpienia iest to eta
nader wroźba dla naszego domu że taki po-
twor kupiony. —

ROZDZIAŁ V.

Łączny wybór ciężaru na siebie przypadającego
który Erop ucygnął.

W kilka dni po swoim do domu powrocie, pan Erop
rozkucał gotować się w drogę nazajutrz do Azyi.
Wtedy więc pańki i podnieśli się ciężarami iakże
na nich przypaść miały. Erop prosił aby mu
najlepiej dano, ponieważ był tam gościem, a
poócz tego niezdacnym do dźwigania. Odpowiedzie-
li mu uprzejmie że mógł nie nawet nieczuć
i że uwalniali go. Przekł na to, iż niebyła rzecz
sprawiedliwa aby się wyłasczał gdy inni mieli
trud ponosić. Pozwolili mu przeto wybrać
sobie ciężar według upodobania. Obeyrzawszy
wszystkie pańki, obrat sobie kosa, z chlebem,
który dwóch niewolników mieśi' miało: wszyscy
zaczeli się śmiać mówiąc: iuz tej to głuptas,
prosił o najlepszą iukę, a on wybrał naj-
gorszą. Przydali że sprawiedliwa była wykonanie
tego wola i wpałoweli mu kosa na plecy.
Erop uginął się pod tym ogromnym ciężar-
rem. —

Kupiec widząc go tak uinaczonym dźwił się
jego gorliwości do pracy. Poprawdnie mówiąc,
nadgródzony jestem za mój wydatek, bo on nie
się za konia. Gdy przybyli na popas, Ezop
dobrze rozkazał podzielić chleb między swych
towarzyśców, co gdy uczynił kosa jego do potrawy
się wyprużili, mógł przeto mieć go tym
Taturcy. Wicoruz znowu rozdano chleb między
miewolników. Naradziwszy więc kosa, mając
próżny, zaczęł iść tak cicho. Ezopi że
wsey. cy dopiero postrzęgli jego przemysł,
w wyborze ciężaru który koniecznie co chwila
miał się zmniejszać. Towarzyśce zaś jego,
uinaczni towarami nie mogli się spodziewać
żadnej ulgi aż do końca podróży. —

Rozdział VI.

Ezop przedany powtórnie.

Kupiec przybywszy do Eferu przedał wielu
miewolników i zarobił na tem mocno; rozstał
mu tylko trzech gramatyk, muzyk i Ezop.

Jeden przyjaciel kupca radził mu popytnąć do
Samos, gdzie miał kowalnice być swych nie-
wolników. Przybywszy tam każe ubrać gra-
matyka i muzyka i wystawił ich na sprzedaż,
ale nie mogąc ubrać Eropa dla jego nietwor-
ności, odział go worem i postawił go między
dwojema kolumnami. Wszyscy widząc takiego
dziwaka, mówili co tu robi ten potwór? czy
chcę, mim raconie dwóch drugich? Choć Erop
widział się poworechnie wyrydeanym, a toli-
nie tracił przytomności i patrzył wszystkim
w oczy. Filozof Xantus mieszkaniec w Samos
pryszedł także natary, a widząc także trójkę,
dziwił się przypystowi kupca, który przeto
chciał podnieść cenę swych dwóch niewolników.
Filozof zblizwszy się pytał muzyka czy
by był rodem z Kapadocyi, odpowiedział tam-
ten. Coż umiesz pytał nowa Xantus. Wzry-
ła, rekt muzyk. Ta odpowiedź rozumiejąca
Eropa. Uśmiechając Xantusa widząc w u-
śmiechu żeby Eropa rozumieć że był to i tak
potwór. Dziwili się przytem czego się umia

Jeden naraził obliczwszy się do Eropa py-
tał go o przyręczę. Baranie Morstki, idź
sobie precz, odpowiedział tamten. Ta od-
powiedź nabawiła wstydem uarnia.

Xantus pytał Kupca jaka była cena
mieszkania? tysiąc obolów odpowiedział
Kupiec. Ta cena edata się był wielka fi-
lozofowi. Obracwszy się do drugiego niewol-
nika pytał go jak był rozem. Jertem
z lidzi, odpowiedział. — Co umiesz? Muzyst-
ko rekt gramatyki. — Erop enowca się
rozemiał. Jeden z Uarniów chciał pytać
o przyręczę, ale go pierwszy wstrzymał,
mując: Jeżeli męchcesz być narwany
Jertem morstkim, to daj mu pokój.

Xantus pytał jakiej był ceny grama-
tyki? — Tysiąc tysiące obolów. Ta cena obra-
ziła filozofa, i chciał odchodzić; ale uarni-
wie pytali go czy by iur męchiał Kupiec
niewolnika. Jowsem, ale widziacie jaka cena
Kupiec klade. Uarniowie rektli w ten
ora:

10
tedy kupi mistrza tego trzeciiego, tyle ci
zrobi co inny, a my zapłacimy jego cenę.
Niestworna, odpowiedział Xantus abyście pta,
cili za to co ja kupię, a prócz tego moia żona
zbyt lubi ochędostwo, aby mieć mogła ustę,
ge takiego potworu. To mi jest iadna przy,
oryna, przydałi, abyś nie miał kupić tego
niewolnika, bo wiem, że mienalery zbyt
ulegac żonie. Niem go kupięmy, rekt fi
loraf, zobaczymy co też umie, abyśmy dar,
mo mistrzaćli pieniądze. Wten czas przy,
ste piarscy do Erop, Xantus rekt: poćiar
sie. Dłaczego odpowiedział Erop, albo czemu
był smutny? Pozdrawiam cię przydał
filozof. Jia ciobie, rekt Erop. Xantus
i uosmowie zdejwili się nad temi odpowideimi.
Pytano go iakiego był kraju. Jestem kraj
ny Erop. Ale ja chce dowiedzieć się imie,
nia twej ojczyzny i miyżca ektorego
wyrodek. — Jwnetrności moicy matki.
— Ale ja chce wiedzieć w którym miyżca
się urodził. —

Matka mi niepowiedziała czy zległa w mię, /
sca wysokim czy niskim. Coś umiesz pytać /
znovu filozof. — Nie, a nie. — Coś prze- /
to rozumiesz. — Tamci, rzekł Eroz po- /
wiedzieli że wszystko umiesz, mnie więc /
nie mierzostawili. Uromowie ostupieli /
na te odpowiedzi. Zaiote, mówili oztowick /
ten charakter wiele dowcipu: nie ma bowiem /
nikogo co by umiał wszystko, dla tego smiał /
się z odpowiedzi tamtych. Chcesz-li abym /
cię kupił, pytał Santus? — W tej mierze /
rada moja niepotrzebna, w tym nie może /
być przymusu. Chcesz-li mieć /
otworz worek, stanie się; nie chcesz-li, /
przeotani zartować z mnie. Uromowie /
mówili do siebie: z doprawdy on iest oobli- /
wy oztowick. Zereli cię kupić przegwał /
Santus, to może iechcesz uciec? — /
Eroz zacerat się smiać; Dy bym to chciał /
ucygnić niepotrzebowalby m twojej rady,

11
tak iak ty moicy do kupowania mnie. Ma-
racyja, odpowiedział Filozof, ale iester tak
brzydki. — Filozof powiniem na dusze pa-
rzyć mi na ciato. W ten czas Xantus obra-
cając się do kupca pytał go o cenę Ecopu.
— Przeszedł tutaj, wrócił tamtem, chyba
zarłować z mego towaru; gardzi sz niewol-
nikami doskonałemi, a chce kupić tego
brzydaka. Kup jednego z tamtych, a tego
dostanieś w przypadku. Nie, odpowia-
dział Xantus, ja chce kupić tego.
Chce mieć za niego szesćdziesiąt ob-
wów. Uzniewolnić Xantus wyptacili tę
kwotę, a niewolnik został wydany.
Dorocy pytali o imie kupujących i ku-
pionego, ale wstyd nie dozwalał tamtym
wymienić się: lecz Ecop zawołał głośno:
ja oto iestem kupiony. Ten mnie
przedał, a ci kupili. Jeżeli mięchca ma-
wie, to wypadła aby mi wrocono wolność.
Dorocy zaczęli się śmiać, oddali Ecopa
Xantowi i odeszli.

Rozdział VII.

Xantus powraciwszy do domu oddał Czopa żonę.
 Czop szedł ^{Xantusem} ~~ca~~ idącym do domu.
 Gorąco było niewymowne, Xantus odstąpiwszy
 suknię, odlewał wodę idący. Czop widząc
 to pociągnął go za potęgę i rzekł: przedaj mi
 raty chmiast bo ci ucieknę. Dla czego
 to pytał Xantus. — Bo nie mogę znaleźć
 tak brudnego postępnu w moim państwie, który
 jest wolny. Coż bym ja miał czynić
 gdybyś mnie gdzie sprzedał, ja który jestem
 niewolnikiem. Ja, rzekł Xantus, moję
 po drodze z trzech przyczyn. Najprzód stois-
 cy byłoby mi goręco w ęstwie, powtóre parzy-
 łoby mnie w nogi, nakoniec samród uny-
 byłby mi przykry. — No kiedy tak, to co
 innego. Przybywszy do domu, Xantus kła-
 wał. Czopowi zostało ca drzwiami wędząc
 że by należało przygotować żonę i całym ciastem.
 Właż żono, rzekł w szedłszy, nie będziesz mi
 odstęp mogła wymówić postępnu które mi
 twoje kobiety oddały

bo kupiłem dla siebie niewolnika doskonałego¹²
piękności; stoi tam za drzwiami; Szwajce
wybiegły norumieje i ci prawdę mówią.
i już wyszli przywtaoraczy sobie Egea.
Zona Santusa karata i prowadzi do domu
kupińskiego niewolnika. Jedną z szeregach
wysięgnęta imię namiętności i przed
ryśka niewszędnostwo w sercu Egea:
Sankata i wotata go po imieniu, ale ostu
piaty gdy jej odpowiedział że to on był.
kiedy tak, rzekła, to nie wchodzi do domu
by worysaj uciekna. Inna wybiegła także,
ale wyrawszy Egea, rzekła, trzeba nim
wejdziesz do tego domu, aby ci twarz
szwajceano; ale nadaworyśtko strzeż się
do mnie zbliżać. Dy nakoniec zona Santu-
tusa go wyrzuta, rzekła do męża z podzi-
wieniem, gdzież się wyrzukał tę poczwarc,
niech się ani waży mi więcej pokazywać.
Uspokuj się, rzekł Santus, moja zono,
nie okhaluj mego stugi. Ale, przydat zio-
na już ja widzę że ty chcesz mnie wygnac
zporobem grecczym z domu,

abyś sobie innażone poiały; odcmy mi mój
posąg, a natychmiast się oddała. Xantus
bynajmniej niemięszczy rzekł do Erosa;
no, teraz pora abyś przecie coś powiedział dla
utagodzenia twojej pani. — Prucież do li-
cha w doł. — Milerze niemięszczy, rzekł Xan-
tus, niewiesz ile mi jest loba? Jaki to przy-
dat Eros, ty mozesz panie mój kochać te
kobietę? — Over watrienia, nademnie same-
go. O Boże, zawołał Eros, filozof Xantus
jest niewolnikiem swojej sony. Potem
obracając się do niej, rzekł: jakto to byś
pani wolata żebyż mój ię kupił rzeczy
jakiego gładysza, co by się twym wdziękom
chciał przypatrywał z twojej stary u-
szerebkiem? Powielki Eurypidowie, dla
siegoś mi mam twojej wymowy aby mógł
tem co ty tonem rzeć: „Gale morskie są
gwałtowne, wylewy rzeki są szkodliwe,
gwałtowność ognia jest okropna, ułóstwie-
nie jest nieudolne: tydziec innych rzeczy
ratruwarą życie człowieka, ale żona sta,
nadewszystko.” Przedto pani, maiać
zawcryt

był i żona, filozofa strzeż się usług zbyt
ładnych mężczyzn abyś nie osiągnęła
całku namiego. Mowa ta zadziwiła żonę
Xantusa, a nie wiedząc co odpowiedzieć, obruciła
się do męża, i pytała gdzie znalazł takiego
dudaka. Jakby był brydki, otoli pomie-
wa i ma dowcip, pogodzę się z nim. Xantus
obrocivszy się do Erosa, rekt: o toż pani
tworci miś cie przynata. — To miś fraśki,
odpowiedział Eros, uspokoić kabięte.
Licho bądź, przydał Xantus, iam cie kupa-
pił dla mych usług, a mi dla sprzeżiwania
mi się. —

Prozdia VIII.

Dowcipna odpowiedź Erosa ogrodnikowi.

Następniego dnia Xantus wziął z sobą Erosa do
ogrodu iednego dla kupienia iaryny, Eros wziął z
siebą zrobiony przez ogrodnika. Wten czas tenie
odwrócił się do Xantusa chcącego mu płacić, i pro-
sił go o rozwiązanie tego pytania. Chciałbym,
rekt wiedzieć, dla czego ziota i iaryny maie,
tak późno dać mi owoc mego koto mich stiania.

Przeciwnie te które samo przyrodozenie budnie da,
leko są słowem. Santus przedstawił na ogólny dopo-
wiedzi że taka jest enac wola opatrzenosci. Erop
usmiechnął się na tę odpowiedź swego pana. Czy
ze mnie się usmieiera pytał go Santus? —

Smieie się nie z siebie panieiale z tego co cię uszył;
bo to jest zwykła odpowiedź mędrceów na wszystkie
wymione inni pytania. Porwał mi panie odpowiedzie,
dricie ogrodni kowi, a more będzie konitent. Wten czas
Santus przydał obracając się do ogrodnika: nie przy-
stoi mi wchodzić w takie drobnosci, ale ten oto jest
wielki wam odpowiedzie. No, rzecie ogrodniki, robacemy
czy tak szkodliwy potwór ma w istocie rozum.

Wten czas Erop rzekł sobie: kiedy kobieta idzie
po łomnie za nasze miawory iwi drzewi z pierwszego
materiałowa, gdy idziecia maigay drzewi seni się
po łomie, tedy obie są matka i ojcem pierwszych,
a tyłko — macocha i ojczymem drugich.
Wielka jest roznica w obydwu się i hodowaniu
jednych i drugich, i jeżeli tyłko nie ma nawet
mięsnosci dla tych ostatnich, gdy cała troskliwość
jest dla tamtych. Alak też ziemie jest matka
tego co samo wydaie, a tyłko miesisko macocha.

tego co w niej secepije. Zysci i hoduje łamte¹⁴
daleko broskwinie, gdy łamte cokolwiek udrzela dla
tych. Bardzo jestem wdzieczny, ca te odpowiedzi recht
ogrodnik, wydbyla mnie bowiem e moicy niepera
nosci. Proszę wierzyle i arzym ile ci się podobaj,
i czyn to tyle razy ile zachcesz. —

ROZDZIAŁ IX.

Coz gotuje jedno ziarno szczawicy w wielkim garnku,
i inne w bi figle.

Po kilku dniach Kantus spotkawszy w łazni przyjaciół
postat Ezopa do domu aby czyn przedzy zgotował ziarno
szczawicy. Coz wykonał to co do słowa. Kantus po wyj
ściu z łazni udał się z zaproszonymi przyjaciółmi
do domu, przepraszając ich za swą suca słomny
obiadek, i przydając że dobra chęć powinna im wy
starować. Kłik potem do Ezopa aby im podał wody
łazienney, i do picia. Natychmiast Coz pabiegił
do ryzostoku wychodzącego z łazni i przyniośł rezi
wody brudney. Kantus zdziwiony pytał gdzie ty
wziotesz tę wode? — W łazni i akter pan Karat.
Przymności przyjaciel Kantusa wstrzymał go
od gniewu. Karat potem przyniośł miednicę,
Ecop ją przyniośł. Coi to, recht Kantus, nie
nakleisz to nam do umycia się? Nie, odpowiedział
Ecop,

bo ja tylko to robisz co oni kaza. Pan mi memowiles,
naley wody w miednicy, przynies pantofle i tam
daley. Santus obracusey sie do przyjaciela i rechl:
ja nie niewolnika, ale puma sobie kupi ten. Gey
szedli do stolu Santus; pytal czy secewica
gotowa: Erop dobywszy ciarka secewicy, potrzypl
ie na potmisku i dat era stot, Santus rozumieja
ze to uczynil na proba czy ino gotowa, cisnal ciar-
ko w palcach, i rechl, nie gotowa, daway na stot.
Wten czas Erop ponalcwal wody na talerze i pota-
wil przed kardym. Santus pytal gdzie byta se-
cewica? Wszakie ja datens odpowiedzial Erop. —
Jalito, idno tylko ciarna? — Tak jest albo mi
pan memowiles zgotuy nam ciarka secewicy.
To pomisorate wcale Santusa: moi przyjaciele,
rechl, przebaccie gtu potwo tego sad lenica; ja
przynim rozum utrac. No idzie ty stoshuy
Fugo, kups nam ctery nogi swinie i zgotuy
ie przedko. Pod czas gdy sie nogi gotowaly, Santus
czekajac poromu odicia Eropa, gdy sie ten odwraca
ukradk idone noge i zchowal.

Rozdział X.

Santus chce zobaczyć Erapa sam w kuchni.

Erap porośnięty do kuchni wybiegł do garku, a małolata tym samym trzy nogi postrzegł. Nie miał siły wybiegnąć. Pobiegł z przodem do chlewa, uciął nogę swini jednej i włożył ją w garnek do łan tych. Santus pierwszy powołał potężną Erapa moze uciąć go postrzeć i z małą brakiem nogi, wyciął ją znowu w garnku, gdy się Erap odwrócił. Erap dał nagi na stół.

Santus widząc ich pięć, pytał aby to znacząco, wszak ich karałem tylko czterech pięć.

To prawda rzekł Erap, ale dwie swini ucięły nogi małych? Odm., odpowiedział Santus —

Może rzekł Erap otóż tu jest ich pięć, a swinią klawa karmić w chlewie, ma ich trzy, to odm. Santus się zalał to styżać, nie mówiąc że wano, rzekł do przyjaciół że ten niewolnik mi głowę przewróci. Erap chcąc uspokoić Santa rzekł; niewiary że to panie, iż nie ma nigdy skutku bez przyrzeczenia?

Santus nie miał co odpowiedzieć.

Rozdział VI.

Santus poszła również przez Cezara potrawę
i przyjechała do niego.

Najcięższemu z uczniów Santusa dawał uczyć
dla swego nauczyciela i towarzysza. Santus wy-
brał co tyłko było najpiękniejszego na stole i dał
Cezarowi, który stał za nim. Zanim to zechił
młody Kochanec. Cezar pomyślał sobie: oto jest
dobra sposobność pomówienia się na młody
pani, cała jej zarty i dowiedzenia się przy tem
czy prawdziwie mięra kocha. Gdy przywrócił do
siebie zechił do pani: oto to wyszło młody
pan poszedł mię tobie ale mię Kochanecy.
Natychniało zawstał szuchni Kochanecy
pana a druga jej po kawalku powtarzał,
i idę Kochankę, pan ci ta przysięga. Potem
gdy powrócił do pana, ten pytał go, czy
oddal wiernie to co postać swey Kochanecy?
Tak jest, i cięda w mięcej przytemności.
Acoż mówita idząc? — Aoi słowa, ale capem
ne była ci wdzięczna wewnętrznie. Zon a
Santusa widząc takie obajicie z nią, a z sukca
suscita wyjechać i zami knęta się w swoim
pokoju,

nie chcąc więcej widzieć meja. Gdy sobie goście podpili,
 zaczęli rekonować ieden podał pytanie: kiedy się racna
 najwięcej niegody między ludem? Erop stając się za
 swym panem odpowiedział że w ten czas jak umar-
 li wstana, gdyż każdy będzie chciał odyskać swoją
 własność. Uczniowie uzieli tę odpowiedź bardzo
 dowcipną. Jony pytał dla czego owca prowadzona
 do iathy nie bierze, gdy tym czasem swinia kroczy
 niemiłosiernie. Erop iśćcąc odpowiedział: bo
 owca przywykła do doienia i otrzymania, nie prze-
 widuje nic z tego idąc do iathy: przeciwnie swi-
 nia niecodziennie nie podobnego, zmienia się
 kiedy się włoką, to nieobrzeżenie będzie. Jta od-
 powiedź podobata się powzięć. Powzięwszy
 do domu Xantus, chciał się zbliżyć do żony, ale
 ta spytała nam wrokiem swym i rekta:
 ani przyrępnij do mnie, oddaj mi mój posąg
 a natychmiast się oddal z tego domu. Jdz. 20.
 Wieć to swojej sukni, której nie zapomniałeś w otoku.
 Xantus nie mógł tego zrozumieć, ale domyślał
 się pomiehać że Erop miał mu sztukę wyplatać.
 Fakto, pytał żony, albowiem nieprzyjętem co tyś
 było najlepszego u otoku. Wieć, wryłkto Erop
 oddał suce. Xantus obracając się do Eropa

pytał kómu oddał potrawę? Ułochaney panickiej,
odpowiedział tamten. — No, widziałeś moją żonę? —
Erop się w ten czas oderwał; pan Macuś to zamieścił
swojej ułochaney. Ja namiętnie ci ta sukka jest
nią bawdziej niż żona pańska, tamta nigdy się
mnie nie naprzykrzy, nie grozi opuszczeniem
go, a nawet bitaniem porzucą domu. Trzeba by
to przeto poradzić mi zamiast to mojej żonie
a nie mojej ułochaney. Xantus obraca się
do żony. Widziałeś niektórą nie moją w tym wino.
Ale uspokój się, znaydę ją sposobności ukarać
go. Włimo że żona zagniewana wypchnęła się
z domu i poszła do rodziców. Wtem czas Erop wrócił
do pana; niemożliwym że sukka lepiej cię kocha?

R. OZDZIAŁ XII.

Jakiego sposobu użył Erop do nakłonienia żony
Xantusa na powrót do domu.

Przez kilka dni Xantus nie mógł ułagać żony
żadnym sposobem. Wyprowadził do niej kłownych,
ale nic nie mogło jej przywieść do capomnienia
niecierpiącej urazy. To sprawiło żal wielki Xan-
tusowi. Nic innego się w pamięć wrócić dał
Eropi ińtro nakłanianie swojej żony do powrotu do domu.

17

Wriawory piemędzy, udał się na rynek dla na kupię,
nie w celkiego rodrain rywnosci. Powracając pou
karywat podrodze wozdnie kupione reby,
nawet w domu rodricora swej pasii, nie wredzaco
mily ze ten do nich naleriat. Spothawory przy
padkiem jednego ze wtrazacych tego domu,
pytal go czy niemiat co predać zdatnego na
wielka ucste w wrebna. Czyż to ma byc w seles?
Filozofa Santusa, u tro ma nastupic. — Ten
stuzacy pobigt opiereno do iony tegoi, dla orray,
mieria zcy. Pospieryla czym predrzey do domu,
krazoac na meca ze mu niewolno innej poye
mowac iony polki ona zyla. Atak Ceopa dowo
cip iak ier wygnat tak powroci.

Prozdzial XIII.

Jakie mizeo dat Ceop gošium zaproszonym
przez Santusa.

Po nie iakim czasie Santus chciat dać znowu
bankiet swym uczniom. Jdź recht do Ceopaykup
co tytko byc moze najleporego. Ceop pomyslal so
bie przed droge, nauce sa mego pana dawac roza
kazy wyracniey. Kupit kilka ozorow swinich i zgo
lowat je dla gošci. Dat przed kaźdego ozor pieczony
z rosem.

Uważniwie kontenci byli z tego pierwszego dania,
które uważało się mieć aluzyją, do języka, iako
nawroćcia sturiego im do wyrażenia swych
myśli. Coop na drugie danie postawił owoy go-
towane. Gdy wotano o inne potrawy, on znaw-
dat swoje owoy. To powtarzanie zmuszilo na-
koniec siedzących u stole. Coop mimo ich
nim kaciących dat postwarę owoy. Jak to!
zawotat Xantus, nie proś języków? Nie,
odpowiedziat spokojnie Coop. — Jakże nieproszę
ciwce, nie dat ciem ci rozkażu abyś kupił
najlepszych owoy. Bardro ci panie dziękuję
szukę Coop, że mi dajesz sposobność wpry-
tomności tytu filozofów usprawiedliwić się.
Możesi być na świecie co lepszego iak języki?
Zapomnia języków uorymy się filozofii i
wszystkich umiejętności. Za ich pomocą dacie,
iny i obieramyj wybitada się prochy, dziękij, bra-
ni oprawi stowem skazanie wymowę w całym
swym klasiku. Zawiera się matierialstwa, budwie
miasta, gnawa nad bezpieczeństwem iatowiska,
na koniec sturij język do zachowania życia:

18

możesz być. co lepszego nad ciebie? Wszyscy ucantę
wie uznali słowność mowy Eopa, przyprowadzi więc
panu jego, i odeszli do siebie.

Rozdział XIV.

Xantus zaczął opoznać inny bankiet, który
nowu był z ororów.

Narazem uczniowie wymawiali Xantusowi
jego filozofski obiadek. Umiewinniał się
eterliwoscia swego stugi i obicypwał dziś le-
piej ich uroć, gdyż mu da rozkazy w ich przy-
tamności. Kup nam, rzekł do Eopa, co tyśb naga-
dzisz naggorszego. Eop nakupił nowu ororów,
nagotował i dał na stół. Goście na pierwsze to
danie zaczęli szemrać: Jaki to, mówili do siebie
zawsze i te przedzję te orory? Ale Eop dałowa
ieszore putniński ororów. W ten czas Xantus
wpadł w gniew wielki. Co ty robisz, rzekł doń,
za szalenis twa? Gdy ci kazałem kupić co naga-
lepszego ty kupiłeś ororów, gdy ci nowu kazałem
kupić co naggorszego, ty przecie też same kupu-
iesz orory. Mój panie, odpowiedział Eop,

a coż może być gorzszego nad język? Co zbawia,
to tyle miast, zgładzi to tylu ludzi, tyle popet,
ni to śtośliwości, kłamstwo, złoceczeń? On
rozpręga matieristwa, ni rzecy kraie, kroles,
twa ciele, nakoniec napetnia życie gorycz,
trwoga i rozpaca. Wten czas jeden z Uczniów
szedł do Xantura i rzekł się nie będzie
miał na ostroiności, tedy ten śtośliwy
stuga e rozumu cie wyćwiec, gdyż dusza jego
tak przywa iak ciato. Nie dobrze czynisz,
odpowiadał Erop, że się mierzasz do cudzych
spraw i reucasz męśnacki między pana i stugę.

Przezdziat XV.

Erop przyprowadził swemu panu cztowickę
miedotężnego.

Xantus rozgniewany na swego niewolnika,
szedł doń, kiedy się to dzieje się się mierzisz, w twoje
sprawy, przyprowadź mi takiego cztowickę coby
był na wszyrtho nieczuły. Erop poszedł narazić
na rynek. Wyrzawszy tam po stugim przegładaniu
cztowickę siedzącego w głębokim zamiedbaniu,
obliżył się doń i prosił go imieniem swego pana
na obiad.

13
Cetowiek ten prosty, nie pytał wzy się ani kto był
Cezop, ani u kogo sturzył, porwał prosto do domu
Xantura i usiadł do stołu re z białocnemmi nożami.
Xantus pytał co to był za cetowiek. Cezop
odpowiedział, iż to miedotega, co się do cudzych
spraw bynajmniej nie wdaje. Xantus rzekł
cicho do żony, czyż wsey otko co ci powiem,
a ten rzeczni znajde sposobność ukarać
Cezopa. Moja żono, rzekł Xantus, nalej wody
w miednicę i umyj nogi naszego gościa;
pewny był bawrem że ten cetowiek acz tak
prosty miedowoli nigdy uczynić sobie tej
postugi i będzie się wymawiał najgrzeczniej.
Gość widząc te przygotowania, wystawił nogi
bez najmniejszego wstretu. Po umyciu nóg
usiadł do stołu. Xantus kazał dać swemu
gościowi tegoż wina które sam pił. Gość
widząc że go tak czczono, zaczął pic bez naj-
mniejszej ceremonii. Pod czas obiadu
dano mu jedney potrawy, która mocno była
mu do smaku, iadł ją w najlepsze. Gospo-
darz kazał zawotać kuchalcu a wyprawiwszy
go za cte urządzenie tej potrawy, kazał ob-
nażyć do osmagania.

Gosć pomyślał sobie że gospodarze był albo szar-
lony albo okrutny, postanowił miłosec gojsi
to do niego nic nie należało. Nantus widział
z przytomnością taką w goście swym na wszystko
obozitność. Gdy dano ciasto na wety, gość zaczął
je obracać i takby chleb rwyozayny. Ten czyn
rozgniewał do reszty filozofa, który karmuży
zawołał swego piekarza, tajał go że nie włożył
w placek więcej miodu. Parie, odpowiedział pie-
karz, jeżeli ten placek jest źle upieczony, po-
zwalam abym był bity, ale jeżeli jest w nim
co z tego to nie moja ale mojej parii wina. —
Giedy moja żona temu winna, to ja karcę żyw-
cem spalic. Daj mi żonie aby była posturo-
na. Nazno siono wielki stos drewna. Posturo-
podeń ognia i żony miedzia caproscano na tę
rozrywke, udano przytem że ja chcę rzucić
na stos patrząc na mnie, i tak gość zrobił:
ale ten zedwał najspokojniejszy i pomyślał
sobie co mi do tego, że ten szaleniec ma ochotę
zagrzać żonę, niech sobie robi co chce,
potem szedł do Santusa: proszę zacząłay tra-
cha z tym

20

chwalebny m dziełami, zaraz ci przyprowadzę imo-
ia rone, to ja za jedynym zachodem spalisz je
swoja. Xantus widząc taką głupotę tego
ortowicki rekrut do Eropca, widząc że jest
wielkim znaczenia ludzi, bo to jest bezwzględnie
pienięża z nich najgłupszy. Teraz ci przeba-
dam wrygłki twoje figle i nadam ci wolność.

Prozdziat XVI.

Odpowiedź która Erop dał sądzącemu jednemu.

Naraintrz Xantus kazał Eropowi pójść do
Tarii, i zobaczyć czy tłum był wielki gdyż on
długo tam się siedział. Erop spotkał podrodze
urzędnika, który go z niego pytał gdzie by siedział.
Niewiem tego nic, odpowiedział Erop. Urzędu-
nik rozumiejąc że Erop z niego ciekawostka, ka-
zał go zaprowadzić do kozy. Gdy go brano,
zaczął wolać, mości sądzio dobrodzieiu,
nie do brzem mówię, że niewiem gdzie idę;
zaiste niewiedziatam wcale że się nętam
przejsię do wieżerica. Urzędnik zdziwiony
tak dowcipną odpowiedzią, kazał wolnie Eropa.

Ten poszedł przede do ławie a zastawczy tam
liczne zgromadzenie, przypatrywał mu się
piłnie. Widział przy drzwiach kamień o któ-
ry się trzęcałi wszyscy wchodzący i wycho-
dzący. Jeden z wchodzących wyrzucił ten ka-
mień, i odrzucił go na bok. Czop powrócił,
szy do domu opowiedział, że tylko jednego wi-
dział otowicką w ławie. Preto Xantus po-
szedł tam, a zastawczy taki tłum napiętych
się zapytał Czopa, dla czego mu oznajmił
że tylko jeden był tam otowicki. Widząc,
rzekł, panie ten kamień co leży na boku
wszyscy wchodzący uderzali on nogą, i jeden
tylko odrzucił go na stronę, ten przede
sam gościem imienia otowicką. Xantus
uznał, że Czop miał rację odpowiedź na pod-
ręzu.

Rozdział XVII.

Co Czop powiedział względem rby teornoci która
przyrodzenie adrucało.

Dnia jednego Santus powróciłszy z tronca²¹
reht do Cropa: kiedyś taki nie wrzec, to powiedz
mi dla czego wszyscy grobią swie na stole
czykli się potem nam obeyręc. Czap tak mu
odpowiedziat: byt to przedtym jeden cztownik
bardzo wymyślny w iadle, który długo siadywał
na stole. Praz siedziałszy tam nad czyceray
Turcy wydal swie wszysknie wnętrności. Od
tego czasu ludnie z nie spokojności opodobny
przypadek, oglądaić się dla bezpieczeństwa.
Ale pan nie powinienes się tego obawiać bo
nie masz wnętrności. Junego dnia pod czas
uczty goy gościu sobie podochoćli, zaczęli poda-
wać rozmaite pytania. Santus zaczął
iż bracie goyż mu wino seto do głowy. Pan
nie przeczeganić, reht doni Czap że Bachus
ma trzy temperamenta, czyli stopnie. Pier-
szy ukontentowanie drugi upoienie, trzeci
obelga. Piter do syta, uciężyles się i uci-
ażdzić spokojnie, nie miaray się do dru-
gich. Santus wziął ea ete te nowę.

Jed' sobie, rzecht do piakta z tworni radami.
Jeden z ucronicow widzeq ze Xantus sobie tyk
nat, pytal go: mistrzu, iest li kto taki
toby cate morze edotal wypic. — O! ia sam
to potrafię rzecht Xantus. A jeżeli tego nie
dohazęz rzecze kamten to co? — To utrace,
mój dom. Napotwierdzenie tego zakladu
dali sobie pierścionki. Narazitrz Xantus
umywa ięc sie postrechl zę miał cudzy
pierścionek. Pytal Erop gdzie sie ięgo
podzial. Bagatelas odpowiadzial Erop,
dalec go pan w zaklad zę wypiesz mori
ze albo dom utracisz. — Jak ia tego
dohazę? Ale mój Eropciu prozre cę rusz
ty swojej glowy do wydzignienia mnie z te
go kłopotu. — Wprawdzie, odpowiadzial
Erop niepodobna mi dohazac abys pan
dotrzymal stowa, ale przynajmniej
potrafię go z zakladu wywinac. Gdy dris
bedziez w gromadzeniu, oswiadcze ze
chcesz dotrzymac

22

coś wzorczy przyrzekł. Kazi zastawic stół nad mor-
ziem. Gdy wyrysz lud zgromadzony na to widowis-
ko, kazi sobie podać sturacym wody morskiej. Gdy
ją trzymać będziesz w szklance, zapytaj głośno
iaki był twój zakład. Odpowiedzą ci: Wypić wodę
morską. Wten czas obróci się do ludu i rzeczesz:
wiadomo że rzeki wpadają w morze, i tam się obowią-
cał iedynie wodę morską wypić, a nie tyle rzek
które tam wptywają. Preto ten student powi-
sient wprzód oddzielić wody morskiej od rzecznych,
a potem ją tamte wypić. Xantus widząc że to
był wyborny wynalazek do wywikłania swego
stawa, ucieszył się mocno. Gdy preto lud się
zgrupował z ciekawości widzenia iak sobie
postąpi Xantus, ten wykonał to wszystko co
mu Erop doradził. Mieszkańcy Samoscy zdzi-
wili się nad taką przytomnością umysłu Eropa
a studentik padł płaskim do nóg nauczyciela
prosząc go o wypuszczenie się z zakładu, co też
tenie uczynił. —

Przedział XVIII.

Xantus zaponniawscy dobrodzieystwa Ezopa,
nie dotrzymuje mu słowa.

Gdy powrócił do domu, Ezop rzekł do pana swego:
po tylu moich usługach, edać się nie zastężyłem
abyś mię pan uwolnił. Xantus ośmięł się
nań, mówiąc: czyżem ci iwi tego nie obiecał?
Gdy przed drzewi i patrzył czy nieśobaczył dwóch
wron, jeżeli się wyrzuci to będzie dobry znak dla
ciebie, jeżeli iedną tyłko, to eta będzie wróćba.
Ezop wyrzucił dwie wrony na drzewie, i poszedł to oznaj-
miać panu, ale nim ten wyszedł: iedną iwi odleciała,
a tak Xantus iedną tyłko zobaczył. Niezadowolony
szedł do Ezopa, niepowiędział ięś mi że dwie wi-
działeś wrony? — Jedną odleciała. — Tak to zemnie
szartuieć rzekł mędrzec sprawiedliwy: niech go ob-
nacza i osmagać. Pod czas gdy biło Ezopa, ktoś
przyszedł prosić na wieczerza mądrego Xantusa. Ja dwie
wrony widziałem, rzekł Ezop, a przecież tyłko ba togi zyska-
łem; pan coś iedną widział iurobił do bra wieczer-
zic. Driemadry filozof darował mi reszte kary.

ROZDZIAŁ XIX.

Exop nie wpuszcza do domu iak tylko jednego gościa.

W kilka dni mądry Xantus zaprosił ~~innych~~ filozofów i mówców do siebie na ucztę: postawił Exopa u drzwi, rozkazując mu aby tylko ludźmi biegłych i uczonych wpuszczal. Gdy godzina nadeszła Exop zamknął drzwi i sam stanął w sieni. Jeden z gości nadeszedł i zapukał: Exop nie otwierając zapytał oem pies rusza? Gość rozumiejąc że go psiem nazwano odeszedł. Wszyscy nadchodzący ponim podobnie odeszli z gniewem, rozumiejąc że żnich cartuią. bo Exop każdemu toż stawiał pytanie. Nakoniec i jeszcze jeden gość nadeszedł; Exop pytał go podobnie oem pies rusza? Ogonem i uszami odpowiedział gość niegłupi. Przemądry Exop uenał te odpowiedzi bardzo dotuczna, otworzył mu i zaprowadził do pana upewniając że żaden filozof się nie pokarzał. Mądry Xantus się rozgniewał myślać że z niego drwinę stworiono.

Nawziąwszy uczniowie. przyrzeczy do szko-
ły skazyli się że ich wydrwiono ode drzwi domu.
Jak to? mówili, do tego stopnia nas pogardzać
cie postawit u drzwi tego basatyka żeby nas
znieważał. Zawołal natychmiast Ezop,
Cniby to go już nieczuł i pytał go coś to tam
znouu za głupstwa porobił. Kazełes mi pa-
nie, odpowiedział rozkoszny Ezop, wpuszczaj
samych ludzi mądrych. Prawda rzekł Xan-
tas, albo ci oto nie są ludzie ary mądry. —
Przepraszam, bo nie mogli zrozumieć mego
pytania. A zatem tego tyłko wpuścić tem
co na nie odpowiedział. Wszyscy zamysłli jak
trusić niemając co odpowiedzieć tak mądrym i stu-
dre.

ROZDZIAŁ XX.

Ezop znaganié skarb. Niewdzięczność filozofu.
W kilka dni Xantusowi przyjecha ochota pójść na
cmentarz dla czytania nadgrobków; Ezopa
wziął z sobą. Ezop uwarzał na jednym le

litery R. P. L. F. J. T. H. pokazal ie takze Sam,
 turowi i pytal czy by rozumial ten napis. Filo,
 zof wyznal szczerze ze nic nie wie co te litery
 znaczyly. Wten czas Erop rzekl: iezeli za pomoca
 tego nadgrobkii znayde ci skarb, coz mi dasz
 za to? Filozof podkaczywszy z rada'ci i osmoli,
 tawszy sto razy pieknego Eropa, przyrzekl
 mu iezere raz wolno'sc i potowe skarbu.
 Erop poial ofiare, oddalilic o cztery kroki od
 nadgrobkii, Erop zaczel kopac, a znalaczozy
 skarb, rzekl panu: teraz ze dotrymamy mi
 stowa, day mi potowe tego stota, i wolno'sc
 ktora druga potowa skupie. O! nie taki
 ia glupi, rzekl mady i wdzierny Filozof
 zebym ci mial dac wolno'sc polki mi nie
 wytorzoz znaczenia tych liter, bo madowic
 moia w tym iezere bardziej osmakuie mi
 w tej mamonie. Erop odpowiedzial: ze ten
 kto zakopat to stoto byt mowca i napisal
 ze kto bedzie kopat o cztery kroki znaydzie
 wielki skarb. Kiedy ty taki mady,

odpowie szerny Santus, ia nie bytym nim
gdybym ci dat wolnosć. Panie, kiedyś taki wdrie-
czny to więcej na ten straciś mi, carobio e,
bo ia poyde oznaymie królowi Baranichiemu
ze ten skarb do niego należy. Zhadie to wiesć?
reht Filozof zbladły ze strachu utraty ma-
many. Oto tych liter P. R. D. L. J. T. bo
one oznaczają odday królowi Dionizemu
skarb znaleziony. Santus zapyrzy się
należycie, nie zemiędzał gładka Ceopa.
Wzi kochanku, reht ooi tworzą potowe,
~~Karbu. Ceop pisał ofiarę, oddalił się~~
~~o cztery kroki od nadgrabka, Ceop raczał~~
~~popaci a znalazłszy skarb, reht~~
a day potny z twym królem Bizantu. —
To nie regomosć mi dariesć te potowe,
ale wstacićiel skarbu, bo oto litery: A. E.
D. L. J. T. N. znacza podzielić się skarbem
znalezionym. No chodzimy do domu, reht
Santus, tam podzielimy pieniążki. Ale
mądry i sprawiedliwy Santus kazał wrzu-
cia do urzyczenia Ceopa.

Gdy go prowadzono wotat: tak to panowie
 filozofowie Stowni i wodzierni? Nietylko
 mi nie dajesz wolności dawno obiecał, ale
 mnie iśćcie do więzienia wtrącają. Santus
 na tak obliwając przetożenia kazał go puścić.
 Ale ty Erapciu, ^{rzecze} gładząc go pod brodę, iak
 ia cie uwolnić oskarżysz mnie tymi lepij.
 No, rób sobie co chcesz panie Santus, ty mnie
 rad nie rad uwolnisz.

ROZDZIAŁ XXI.

Jakim sposobem Erap został wolny.

Pod ten czas wydarzyła się w Samos rzecz osobliwa.
 Gdy sprawowano ofiary, orzeł spuściwszy się
 na ołtarz porwał pierścien i rucił go na
 tona niewolnika. Dziwieni mieszkańcy
 udali się do Santusa który był iednym
 z najznakomitszych w mieście, a do tego
 tak iakżeśmy widzieli mądry, pytając go co by
 ten cud znaczył. Użony Santus, i ta
 razę nie wiedział co powiećdzieć, prosił ożat,
 do namysłu.

Eróp widząc swego dobrego pana tak zaburzo-
wanego pytał go o przyczynę. A dowiedziawszy
się że rzechtł wielki filozofie, nie grający
się: stan' iutro śniąc przed zgromadzonym
ludem, i powieść że twa wysoka mądrość nie
zniżę się do takich gawiedz, ale masz
niewolińka co bardzo łatwo to nędzarstwo
wzięmie na siebie. Jeżeli zgodne, cęta chwata
Łocrywiście spadnie na mądrość pańską,
jeżeli nie zgodne, wotyd przy mnie zostanie.
Uroony Santus łatwo przyjął na te rade,
i na zaintryż ją wykonał. Skoro lud dowie-
dział się że nędzny Eróp miał i tą rade
zastąpić mądrość swego wielmożnego
filozofa, zaczął on wolać. Ale skoro się
pokazał lud, wszędzie cokolwiek do gęsi po-
dobny, zapomniałszy dowodu rozumu
iaki inż Eróp dał był z okazyi rozsądnego
zakładu swego pana, zaczął się śmiać i roz-
dzieć z niekrotalnego Erópa. Ten otrzymani-
szy przecie głos, tak do ludu mówił. Mien-
sz kęncę Samos, dla czegoż się ze mnie uraga-
cie?

26
Nie wiecie — li ze na duszę a nie na ciato patraco
należy! Czy wew obchodzi kiedy kosztat butelki?
Nie, wy tylko napój w niej będący cenicie. Lud
stysząc tak mowiącego Eeopa wervat go do
udzielenia sobie, jeżeli miał co ku uspokoię
niu ich trwogi. Mieszkańcy Samos, rzekł,
wiadomo wam że ile razy jest spór iaki
między panem i sługą, który ten ostatni
nie przegrywa, w ten czas i ak za powinności
kie sa jego nagroda; ale nie mniemy tece-
konia go, choc pana swego przekona. Jeżeli
mi pozwolicie mówić z wszelką wolnością
tedy oznajmie wam co wiedzieć chcecie.
W ten czas lud zaczął wotac na Santura:
Uwolnien filozofie Eeopa, uczyn to catomu
miastu kwoli. Dobry Santur milował.
W ten czas urzednik najstarszy rzekł doń:
Jeżeli ci się nie podoba tego dobrowolnie uczyn-
nie tedy ja cie wyrecze a Eeop będzie ci równy.
Słowny Santur rad nie rad musiał nakłonić
choć raz sprawiedliwą rzecz wypetnić. Ma-
tychmiast traba ogłosiła po mieście:

Wielki filozof Santus uwolnił Eopa. Tym
sposobem spełniło się przepowiedzenie tegoż, że
otrzyma wolność mimo woli swego pana.
W ten czas wolny Eop, a prawie dwa razy przeto
medroży, rzekł do ludzi: Wiadomo wam Samosy,
czykowie, że orzeł jest królem ptaków, jeżeli por-
wał pierścien cesarSKI, a teraz spuścił na tego
niewolnika, tedy uczynił to dla pokazania
wam, że jakiś król osienni myśli was uia-
mic, obalwszy wasze prawa. Te słowa napelnily
smutkiem i twoga mieszkanio Samos.
W kilka dni w istocie, Krezus król Lidyi przy-
szedł do senatu Samoskiego obszerny mani-
fest w którym dowodzi im uroczenie że winni
mu płacić pewny haracz, inaczej będzie przy-
muszony potrudzić się przeto dla narodzienia
w nich. Zgromadzili się przeto dla narodzienia
się w tak nieprzymiennym edoczeniu, a i Eopa,
jak się łatwo domysleci, zaprosili do rady; lecz
nie byli tak grzecczni ku mądrymu Santusowi.
Eop mówił do nich: Macie dobrodziecie, jeżeli
wamra przeciwlebna starczyzna urna stusna

rzecz płacić raczy niż się bici, tedy ja niemam
co przydać, prócz bajeczki, stowroncy może do rzeczy.
Fortuna stawia nam w tym życiu dwie drogi
wcale od siebie różne: jedna prowadzi do wolności,
a iest nader przytwa i ciernista, lecz powrot
z niej iest wygodny i łatwy; druga wiedząca
do niewoli iest otwartą i przestroną, ale re-
tyrada ca klaty ciarna. Na te słowa Samoczy-
kowie zawołali: ponieważśmy się urodzili wol-
nymi, tedy takiemi umrzeć chcemy. Odesta-
li postois króla Grecji Lydyjskiego bez odpo-
wiedzi. Wrezus dowiedziawszy się o takim
zachwalsctwie Samoczyków, chciał natych-
miast ruszyć przeciw nim; ale ambasadorowie
mu przetożyli, że nic niepodata z tym ludem,
paki ten przy swym męstwie, będzie wędziony
mądrością Ezopa. Doradzali przeto królowi
panu, ten niewinny dyplomatyczny podstępik,
aby wystat nadzryczajnego ambasadora
do Samoczyków prosiąc ich o pożyczenie
sobie na czas krótki za bawnego Ezopa, za-
co król iego mość przyrzeka im swą pańską
wdzięczność,

a na dowód iey wyjecha sie wscelkidi do nich pre-
tenzyi. Gdy eas przydali, Erop bedzie w tym re-
nie Tawieyrego iak malese arcytusene
przycrijny do napaii. Mezus przystat na
te rade i wyprawil, posta wielkiego do Samos
proszac o Eropa. Lud, rozumieiac ei iuz
byl panem, chetnie przystat na wydanie
Eropa. Ale ten tak mowil do egromadzenia
Samozczykowic, wielki to dla mnie honor,
ze bede mial upasc do nozek krola iego-
mosci Liduskiego, ale nim sie z wami roz-
stane powiem wam barczke; W ten czas
kiedy to iedre zwierze ta gadacy, wilk wydal
wojne owcom. Te mialy na ciele psa, co
sie dzielnie za nich nastawial przeciw
wilkowi iego mosci. Ten przez swa glibo-
ka pokore wyprawil uroczyte poselstwo
do baranow, oswiadczac im wieczna przy-
jazn, i pokoj, byleby mu da ciekawosci
raczyli przystat swego piaska. Skopy ar-
cymadrc

28
rozumiały się iuz bydz w rusytnym bezpiec
ren'stwie i postanowilij wysiadać ta frasz.
kę dla dobrego swego sariada. Ale ledwie pier
pokazal się na dworze wspaniałego wilka, po
stano ga na przechadzke, a potem między
barany poduszono bez trudności. Samosty
kowie zrozumiełi dobrze znaczenie tej bajki;
chcieli przeto zatrzymać Eopa, ale on wo
lat popynąć z postem króla Lydijskiego.

Rozdział XXII.

— Odiarł Eopa do dwora Kreusa.

By Eop przybył na dwór króla Lydijskiego, ten
wpadł w gniew na widok jego. Jaki wstyd, rzekł
dla mnie, że taka poczwara była mi na ra
wadzie do podbicia piękney wyspy. Wielki
królu, mówił don Eop, nie przybytem ja
do ciebie z boiarni, nadzięci, lub przymusi,
ale z wtaonego wyboru. Pozwol mi pomówić
z sobą, a nayprzed postuchaj iedney bajki
ki. Człowiek co się trudnił wygubianiem sra
rany,

ztapeł między niemi raz Konika, ten
widząc że go także zabić miano rzecht do
Cetowicka: mielibiały mnie, wszak ja
ładney nie czynię szkody w eboru, po-
ruwienie mych skrzydeł wydać dźwięk
przyjemny i uwesela pola. Cetowick
usłyszawszy tę mowę puścił Konika wolno.
Wielki wrótu, mówił dalej Ecop, los
mój jest podobny, niż nie winienem
tobie, całe moje zatrudnienie nie jest
mówić prawdę. Król zdziwiony i prze-
jęty litością rzecht do Ecopa, daruję ci
życie, a to winienem losomij proś mnie
o co chcesz, wszystko otrzymasz. Król
raz się poiednać z Samoyerykami. Król
to przyrzecht, a Ecop skłonił się aż do
stop ręgo, dla podziękowania. —

Przedział XXIII.

O czasie w którym Ecop pisał swoje
bayki.

29
Okolo tego czasu Erop pisal swoje bajki, któ-
re az do naszych dni doszły. Przepisal one kre-
zowski, który mocno nietylko ich pięknoscia,
wyznaczył Eropa postem do Samogrykowi,
benaymniać im listownie, że na wotawie,
nie się Eropa ofiaruje im pokój i przy-
mierzej; tego przytem oddarzył sownice.
Samogrykowie pełni radości, odkryli go
ornakami poważ^{enia} i wdzięczności,
ofiarowali mu wieniec, i wyprawili i grzybi-
ka. Czytał publicznie listy od króla, wy-
warit przytem że wolność którą mu dali
była sownice nadgodzona. Wyjechał potem
z Samos i zwiędził roćne kracie szukając
filozofów i dysputując z nimi. Zjechał
aż do Babilonu, gdzie głęboki jego rozum
zjednat mu serce króla Lycerusa. Kró-
lowie żyli pod ów czas w pokoiu. Dla
rozmyśli zadawali sobie zagadki, zwa-
munkiem że kto nic będzie mógł wpe-
nym czasie rozwięzać. Zapłaci umowioną
kwotę. Erop zgadywał łatwo wszystkie
zadawane królowi Lycerusowi.

co wielką mu wiedniało chwalebę; ale prócz
tego i zyski, bo wyciążeni królowie płacić
mu musieli.

Prozdziat **XV**

Coop przycposobiał za syna Ennusa, który
mu wielkie przekrości wyrządził.

Coop widząc się bedrietnym przyjął za syna nie-
iakięgo Ennusa i przed stawil go królowi, ale
ten niewdzięczny utrudził wkrótce kochankę

Coopa i miał z nią obrowanie niegodziwe.

Coop postanowił wyrugować Ennusa od sie-
bie. Ten zdrajca poroczył imieniem Coopa
listy do królów będących wzwieżkach listow-
nych z Licerusem, oznajmując im że
odtąd będzie bardziej im sprzyjał niż swe-
mu panu. Listy te zapieczętowane przeczcił

Coopa wpadły, iak za powinność, w ręce
Licerusa, który znów arcymądrze rozkazał
Hermipusowi aby Coopa zgładził bez wy-
stuchania. Hermippus będąc przyjacielem
Coopa, chciał mu dać tego dowód. Wkręcił
szy go w grobie, karmić tajemnie.

30
Ennus na rozkaz sprawiedliwego Monarchy otrzymał cały majątek Ego. W tym Nekta, albo król Egipski pisał do Lycerusa wyzywając go aby mu przysłał architektów ce by mu taką wieżę zbudowali; która by nie tykała ani ziemi ani nieba; tudzież takiego czło-
wieka któryby odpowiedział na wszystkie pytania; a tak Lycerus miał otrzymać pewną zapłatę, i naczy winien iż był zbudował kró-
lowi Egipskiemu. Te listy nabrały z był winnego Lycerusa wielkim smutkiem, bo nie miał nikogo co by za niego miał rozium. Wzwał w ten czas, że utracając Ego, pu, utracił najisotniejszy rzę podporę. Her-
mippus widząc że zał króla za swoje głupstwo był okrzyknął wyznał mu, że przychylnosc ku niemu i przekonanie o niewinności Ego, pa a stoczył stwie Ennusa przywiodły go do zachowania tamtego przy życiu, w pewności że król i gomości poźniey czy wczesniey poza-
twie tego co uczynił. Król aż podkroczył na te wiadomości. Erop dobyty z grobu stawiony był przed królem, który nie mógł też utrzy-
mać na ten widok.

Kazał go wykopać i odkryć w przyszłoj
szaty. Erop także dowiódł swej niewinności,
a na dobitkę uprosił życie niewdziernego
Ennusa, którego król inż się chciał pozwi-
szyć spracznym. W ten czas król dał mu cze-
ść Depicore Egipskie. Erop rozczł mi aw: wy-
szę wdzięcznie reakt: moierz królu odpirac: i ch-
tanabowi że za nadeys:ciem wiosny poszł
mu zadanych architektów do zbudowania
ięgo głupicy wieży, i cztowicka co odpow-
mu na wryotho. Licerus odprawił posły
Egipskie, a Eropowi wrócił wryotho, na-
wet i gagałka Enusa.

Rozdział XXXV.

Nauki dawne przez Eropa ięgo kocha-
nema Ennusiowi.

Erop, iak na bieglego dworaka przystato, nie
okazał najmniejszej wazy swemu synal-
wi: przyjął go znou do domu i dał mu w-
le nauki. Najprzed inż synu, moie t-
ercy Proga, szanuy króla, a twym nie-
przyjaciółom mieday se bie grać na nosie,

51
bo na pochylte drzewo i kory skacze. Bądź uprzą-
my i pobłażliwy dla swych przyjaćiół, aby
tym mocniej co raz do ciebie się przywiązy-
wali. Lecz twym nieprzyjaćiółom wszel-
kiego rodzaju z tego, aby nie byli w stanie
ci szkodzić. Modl się za ca zdrowie twych
przyjaćiół, Oskarżaj jak najwięcej przy-
chylności twojej żonie, aby ją znać po-
kusa nie wzięła i spróbowała innego mężczy-
zny, bo kobiety z przyrodzenia lubią
nowalicy; miejmy myśl o tym kiedy się
im oskarżenie uprząmość. Nie uważaj
mów nierozważnych. Mów mało, a zawsze
z uwagą. Nie zazdrość tym którym fortuna
na sprzyja; ale raczej cieszyć się z ich pou-
myślności; bo zazdrość szkodzi najwięcej sa-
memu głupcowi, który się jej poddaje.
Miej staranie o twych stugach, tak
aby nie tylko cię szanowali jak panów,
ale przytem i kochali jak dobroczyńców.
Nie wstydz się użyć co raz coś nowego. Nie
wstydz się użyć co raz coś nowego. Nie po-
wieraj nikomu swych tajemnic;

a mianowicie iónie, bo to daie powód osiódła-
nia cie. Pray opośób sobie co dzień co naraziutę
bo lepiej zostawić co po swej śmierci nieprzy-
iáciatom. Przyjmuy i wstaw greecznie obli-
żając się do ciebie. Pierwocoty które piés
ogonem czyni, zarabicia mi na chleb.
Nieraduy nigdy się będięse porziny. Za-
mykay twój dom potwarcom, bo wszystko
ko wypata co u ciebie widzieć będa. Nie
czyni nic co by ci mogło być wymówka, lub
zgrzyota. Nie trać głowy w przykrych wy-
padkach życia twego. Nie daway nigdy
złych rad, ani naślady obyczajów zepsa-
nych. Te uwagi tak dothnęły, serce
Ennusa, że rażony niemi iakby stręta,
umarł w kilka dni.

Prozria XXVI.

Jakim sposobem Erop uwił i wprawił
czworo orlat.

Erop werwawszy ptaszniów królowskich
kazał im dostrawić sobie czworo orlat.

32

Zwilił je i ukladal sposobem nadzwyczajnym,
bo iereli mozna dadi temu wiare, nauczył
ich podlatywać z uwiązaniem u szyi koszy-
kami, w których były dzieci, mogące ptakami
podług woli kierować. Gdy wiosna nadeszła
Erop wybrał się w drogę, zabrawszy z sobą dzieci
i orłów, udał się do Egiptu, z wielkim podziwie-
niem ludów. Niewiedzieli co mieli myśleć o Eo-
pie. Tym czasem Nektarobos dowiedziawszy
się o przybyciu Eropa, zawołał: Osaukano mnie,
bo ja rozumiałem że Erop dawno umarł.
Nazastrz król kazał ubrać się w tym
dworzanom biało; sam ubrawszy się w pur-
purę, zasiadł na tronie i wezwał Eropa.
Skoro ten wszedł król zagadł go: Eropie do
czego ty mnie rozumasz, i moich dwor-
zan? Erop mi odpowiedział: cię do
dziat: ciebie królu równam do stonca wid-
zićianego, a ichmocićciś, do ktosćciś dourza-
tych. Król ucieszony tak piękną odpo-
wieź, darzył goynię Eopa. —

Naraintrze dowcipny król ubrał się biało, a swych
dworzan czerwono; a skoro Erop wszedł zadał mu
toż co wczoraj pytanie. Porównywał, rzekł
Erop, i drisiay iagomości króla do Stonica, ale
panięta to dziś porównywał iuz nie do Stosiu
ale do promieni Stonecznych. Wten czas Nektan
tanebo rzekł: mało ja ciebie twego Lycerusa
w porównaniu zemną. Erop uśmiechnął się
wodzięcznie, i rzekł: Nie war panie tak let-
ko Lycerusa, bo choc ja ciebie tu do Stonica
porównałem, tedy idnate przy moim panu,
ty bytybyś ciemnością. Nektanębo otwa-
rzył gębe styżąc tak swobodną mowę.
Czy przypiożtes, pytał daley Erop, indryu-
nierów do zbudowania wieży Łakiej jak
ja w moiej głowie sobie ułożyłem? O! mam
ich, upewniam, odpowiedziat niemięsta-
ny Erop, proszę tylko mi mięzycę wyzna-
czyć. Wten czas król wyjechał w wielkim
poście za miasto, na obrzeczne Stonie
i rzekł: tu oto zachciało mi się wieca
porożbranz wieżę.

35

Erp zostawił w czterech kątach swoje orły
z dziećmi w koszykach mającemi kielnie i inne
narzędzia mularskie. Tak enach do podlotu. Gdy
chłopcy wyrzucił się na powietrze zaczęły wa-
tac. No, król Nektanebo, kasi je nam teraz
podawać wapna, cegiel, drzewa, bo to twoja
pewność, nuż, daj je.... Nektanebo
otworzywszy obszerną gębę dziwił się ta-
kiemu jawisku, i pytał Erpa w którym
kraju rodzić się tacy latający ludzie. O!
reklam Erp, pan mój Lycerus ma takich
podostatków, iakże tedy waszmoje chasz
się z nim równać, z nim, co do bogów ies podob-
ny! Przegratem, wykrzyknął Nektanebo,
ale mi ierocze porostaje radawać. Waćpanu
niektóre pytania, czy też mi natychmiast
potrafisz odpowiedzieć. Mam, reklam król, ko-
były bardzo pocieszenie, bo skoro te ustryca
rezenie ogierów w Babilonie będących, te woka-
mgierium zostają zrebne. Wtedy's' łaski ma-
try, panie Erpie, to zgodnicz je przyozymę tego.

Wielki król, odpowiedział Czop postroban,,
rzy się w głowę, proszę o czas do jutra. Wroćcie
szy do siebie karat słuzącemu wiając kóta,
i chodząc z nim po mieście ćwiczyć roga.
Lud Egipski przywykły czuć kóta, zaczął
się zbiegać, a wydartszy kóta z rąk stugi
zamiast króla. Ten karat zawołać Czopa
i pytać go dla czego kłówał bogi Egipskie?
Ja to uczyniłem, rzekł Czop dla ukarania
tego kóta który ostatniej nocy udusił
memu panu w Babilonie słownego
koguta, co godzinę opiewał. — Jaki to, Czop
nie, smiesz tak bezcerelnie kłamać?

Czy podobna aby kto w iecony nocy tak szę,
bno obrocił tam i nazad? — Wszakci
to przydał Czop, tak jak królewskie kón,
były co dostaia zrebiał po rzeniu ogierów
Babilon'skich. Król nie mógł nie dai,
wia się dowcipowi Czopa. Wkrótce karat
zaprosić z miasta Heliopolis, bardzo
starych mędrców,

31.
a powiedziawszy im cuda o dowcipie Eopa,
wzwał z nim razem do Stotu. Jeden z mę-
drców zayrzawszy iur wielkokoścień w szklan-
ku, oderwał się do Eopa, cudzoziemcze,
bogowie moi przystali mnie tu tedy abym
ci zadał pewne pytania. Mylisz się dobro,
dzieciu, odrucit Eop, bo bóg wie wrystko imię,
potrzebnie pytać o nie ludzi, przeto twoja
mowa nie czyni mi honoru. Inny mędrzec
wzwał: u nas doma jest taki kościół ię
w nim stoi kolumna, a w tej kolumnie
miast dwanaście, a te miast dwanaś-
cie kairde wsparte jest na trzydziestu
stupach, a te Stupy skrzazają dwie ko-
biety. To weale piękne pytanie, odpowie
Eop, u nas dzieci iur go umięią rządzic.
Ten wasz kościół jest to świat, ta ko-
lunna jest rok, twoie miasta są mie-
siące, Stupy dni, a twoie dwie kobiety są
dzeń i noc.

Naraintré król mówił z ptaorem do swych
dworzan: miż ia widzę że przy waszej ma-
drości i radach nie wybiegam się od pta-
cniia Lycerusowi karaczu. No, mości
królu, odpowiedzieli mi, spróbujmy
że szczerze radować mu iak najgłupi-
sze pytania, w którychby najmniej-
sensu nie było. Awstrakiesiie recht
król, imi radawali zabici, naprzyj,
ktad owo oko byłach, iednak porwa,
tam na to. Zadali więc enowa iakieś
głupstwo Eropowi. — Gutro wam na
to odpowiem — Erop przez ten czas
napisał karte imieniem króla
na tyście talentów winnych Lye-
rusowi. Naraintré przyszedłszy do
króla dał mu one do przycrytania.
Ale nim ~~dworzanie~~ nawet przy-
crytali tę karte, zawołali że wiedzą co
w niej było zawarte.

53
kiedy tak, rzekł Eop, to wam dziełnie,
za świadectwo. Lecz król przoryławszy
piśmo, nakazał milczenie ministrom,
mówiąc: głupi jesteście. W ten czas mi
panowie krzyżać: a to co innego, my o tem
nic nie wiemy i nie tyśzeliśmy. No,
to przydał Eop macie odpowiedź na
wasze pytanie. — Jaki? — Że ga,
dacie iaki sroki czego sami nie rozu,
miecie. W ten czas Nektanabo wykry,
król: o szczęśliwy Lycensie! że masz
takiego doradce, gdy ja mam samych
ostrow w koto siebie. Oddał więc wre-
ce Eopa zapłatę umowioną, iego przy-
tęni oddarzył hojnie. Za powrotem do
Babilonu, Eop zdał królowi sprawę
ze wrystkiego, a ten przez wdzięczność
kazał mu wystawić posąg złoty,

Rozdział XXVII.

Podróż Ezopa do Grecyi i do Delfów.

Niedługo po powrocie Ezopa z Egiptu, wybrał się w podróż do Grecyi, z pozwoleniem królewskim i po danym przyrzeczeniu że powróci niezawodnie do Babilonu, i tam życie skończy. Ezop obiechawszy całą Grecyę, i dawszy wszędzie dowody swej głębokiej umiejętności, miał ochotę odwiedzić Delfy. Mieszkańcy tego miasta radzi byli go słuchać, atoli niewyrządzały mu żądnej. Ezop rzekł raz do nich na publicznym zgromadzeniu: Delfowie, mógłbym was przyrównać do kawałka drzewa płynącego po morzu, które zdaleka zdanie się być czymś, a zbliżka widziane jest niczym. Podobnie i ja od dalony od was, miałem o was najwyższe wyobrażenie, zbliżony poznaję, że jestem

36
Delfowie słysząc go tak mówiącego,
a bojąc się aby stey o nich swej opinii
nie udzielił po innych mieyscach, po-
stawili mu życie odiać, oskarżu-
jąc go podstępnie. Wziawszy pręta iedno
z naczyn złotych z kościoła Apolina
włożyli je między rzezy Erapa, gdy
ten miał wyrzucić z Delfois do Fou-
dy. Mieszkańcy miasta pobiegli za
nim i przytrzymali go. Erap umie-
winniał się z zaręcanej kradzieży,
ale zrewidowano iego tomoki i zna-
lezione ukryte w nich złote iedno
naczynie. Wrócono go więc do miasta z wiel-
kim hatarem. Erap znając niewin-
ność swoją zaklinał go aby mu wró-
cili wolność. Niencywili tego, ale wró-
cili do więzienia i skazili na śmierć zda-
niem iednogodnym.

Łeop optakiwał w wierzeniu los swoy skropny.
Jeden z jego przyjaciół urządził się nad nim.
Łeop opowiedział mu baiewckę wysławiającą
stan jego obecny. Jedna kobieta utraciwszy
męża ptakiwała nad grobem jego; wieśmiał
bliisko oraczy zakochawszy się w niej, zbli-
żył się ku grobowi i zaczął rzewnie pta-
kać. Pytany o przyczynę, lecz, odpowie-
dział: że nie dawno pochował żonę. —
A ja utraciłam męża. — Ptoż

nam więc broni pobrac się? Podczas gdy sa-
bie takie czynili oświadczenia, ztodziej
ukradł woty oracza. Ten obezrzawszy się inie-
widząc ich zaczął tym rzewniey ptakać
mając do tego dopiero stuszną przyczynę
nie. Podobnie jest i zemną, przydał
Łeop. *)

*) Czynelniki już niedopiero musieli dostrzedz że styl jest całko-
wiek iocoty. Dajki Łeopa są idnym z najpiękniey, czych plodów doc-
cipu ludzkiego, nie to życie nader miernie piane, lecz szacowne bo auto-
iego był prawie opłoteczony Łeopa. Tak i tak ie doład Homacena przy up-
daniach paktach nie probana czytać dwóch kartek hermionimów
goz nie nudnicy tego iak głupstwa poważnie piwniej idymy
więc został trochę rzucić się

do zabawy iuż z nigdy z niemądrego mędrca Santusa, iuż z wie-
 sawsze nim ledkiego Eropa, ale nadawszy iho z nieomacnego
 acz szacownego danielopisa.

Rozdział XXVIII.

Ezop wyprowadzony na strażnicę ze skafy.

Mieszkańcy Delfów udali się tłumem
 do więzienia Eropa, aby go wyprowadzić na wy-
 soka skałę z której miał być stracony. Mówi-
 wit i szcze do nich w ten sposób: Gdy świe-
 recta wyklity były małsiac, szozur zabrawszy
 przyjacieli z rąbą zaprowit ią na wieczernia;
 Zaprowadził z sobą do spiżarni bogatego
 człowieka gorę były wyborne rzeczy do ie-
 dzenia. Żaba uchrzona tak pięknie, wezwata
 znouu szozura do siebie! ale że przeprawa,
 rekta, że mna nie beopieczna, bo ia Miesz-
 kam za wodę, preto asendri sie ucrepi sz-
 u maicy nogi, i tak preptyniemy.

Torzekłszy szusnęła w wodę i płynęła
reszko, ale biedny szczerz zaczął tonąć.

Umierając rzekł do żaby: tyś przyczyna
mojej śmierci, ale znajdź się mocniejszy
szy od ciebie co się za mnie pomści.

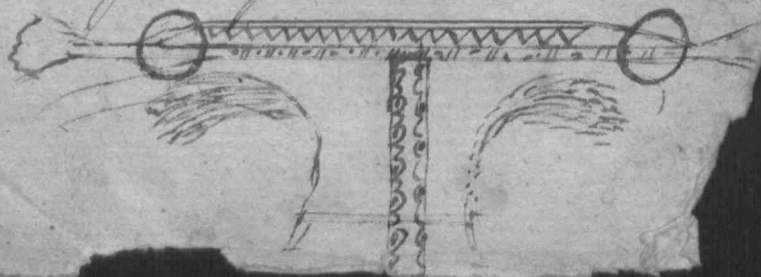
Przepowiednia tego ziściła się, bo orzeł po-
strzegłszy szczerza pływającego po wodzie
schwył go wraz z żabą doni przywiąz-
zaną i pożart oboje. Tak i wy Deljanci
przyprawiacie mnie o śmierć nie winna,
ale Babilon i Grecya pomśczą się
za mnie. Ta mowa nie sknęła bynajm-
niej Deljanów: wypieklili go na
śmierć, a krowiata Apolina do którego
go się uciekł. Podrodze mówił do niego
w ten sposób: zając sągany od orłicy
nie wiedząc gdzie się schronić ukrył się
do jamy krowki gnoynej. Krowka za-
klinała orła na imię Jowisza aby nie
odberał życia

temu Stabemu stworzeniu. Orlica
rozgniewana uderzyła skrzydłem
krowkę, porwała jajca i pozarta.
Krowka obrażona sledziła gniazda
orlego; wyrobiła w nim dziurę pod
spodem tak że jajca spadły na ziemię.
Orlica postanowiła ustac gniazdo wyżej.
Krowka dosięgnęła go i tamże młocę.
Orlica nie wiedząc jak miała się chronić
przeciw nieznajomemu nieprzyjacielowi,
znieosta jaję na podotku Jowiszaf swego
opiekuna i, zalecając mu o nich stara-
nie. Krowka nabrawszy gnou na nogi
spuściła go na nos cyca Bogów, ten wstąpił
czym prędzej dla otrągnięcia się, zapom-
niawszy na wielki ogniozdric; aż tu jaję
buch, buch, na ziemię, i nie było się
po co schylać. Jowisz dowiedziawszy
sie

że to był figiel Krowki, a razem pomu-
sta nad okrutnym orlicy postępkami,
mimo że była zaklinana na imię Jowis-
sza, potaicała ją porządnie. Jednak
miechząc, aby ród ortów zaginał, Jowisz
prosił Krowki aby się pogodziła z orlicą.
Krowka się upierała, tak że Jowisz
musiał nakazać aby się ta niepokoi-
żywała pod czas niesienia się ortów.
Ludu Telski, nie obrazaj bóstwa
do którego kościoła się schroniłem.
Mimo to, Muszra wleciała go ku mi-
scu męczarni. Czop widząc że nic
ich zmiekkczył miedota rzekł iśse-
cze do nich: Słuchajcie ludzie okru-
ni. Wierśniak ieden zastareawszy
się niewidząc miasta, kazał się
zanieść swym. Tuzaj

39
Ci zaprzegli wózki parę ostów, wszadzi-
li weni starca, i puścili go na los. Bura-
za nastąpiła niespodziewanie. Osty
nie przewidziane drogi biegły prosto nad
przepaść. Starzec widząc się wchwila-
li zgonu, zawołał: Nieba cōciem uczy-
nił że mnie tak karzeć nie przez-
konie, ale przez osty najpodleyrze
ze wszystkich stworzeń. Los mój,
przydat podobny jest owemu star-
cowi, bo kaci moi są najostatniey-
si z ludzi. Już na samym strące-
niu że stały mówit iersze do nich:
Człowiek ieden za kochat się ślepo
w starszej córce, i oddał iey cnotę
starszy matke w pole. Córka wo-
ła nań że najobrzydliwszy popetu
postępek, i że wolata by od

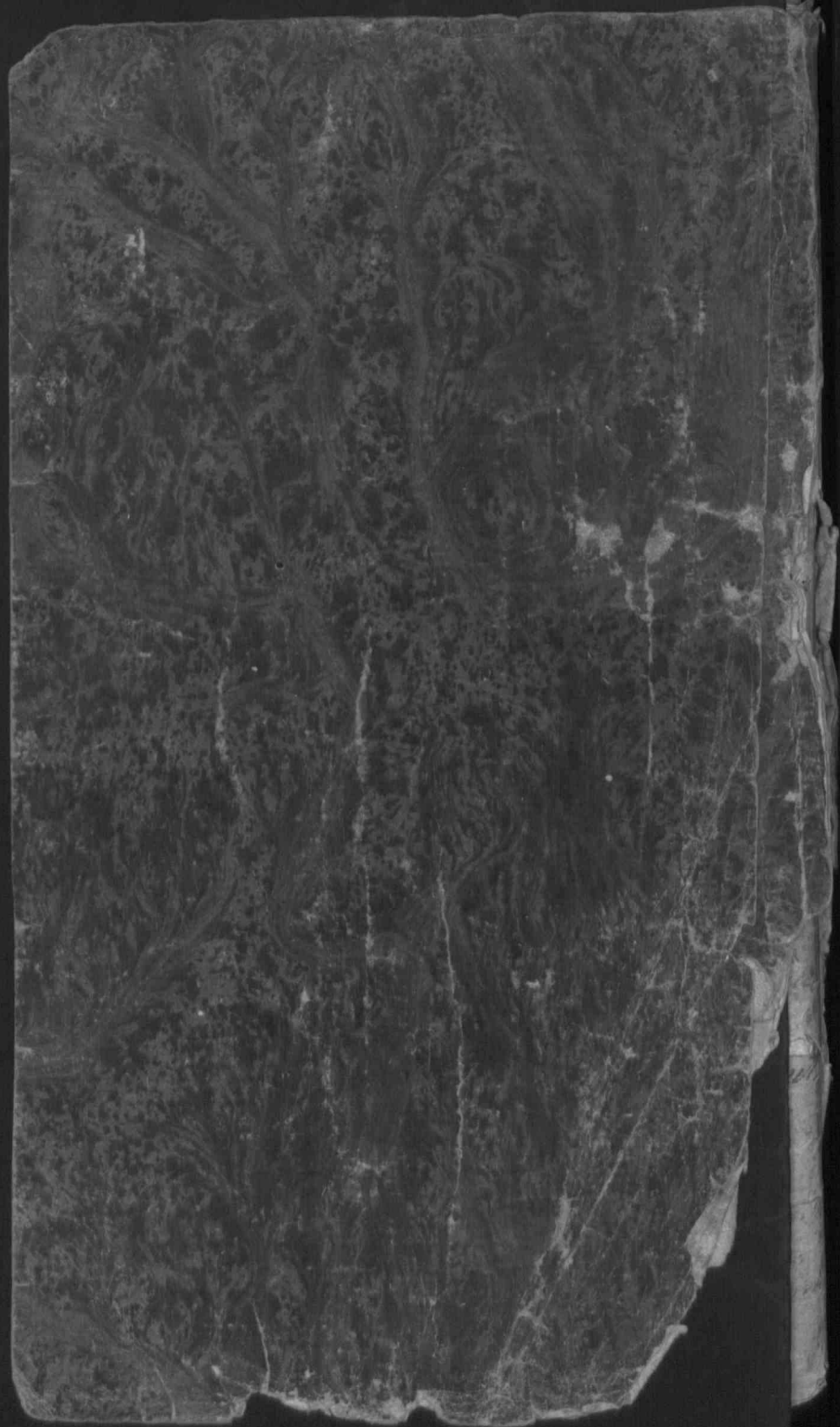
największych kotłów ponieść tę obelgę,
niż od tego któremu winna życie. Tak
i ja do was mówię mieszkańcy Delphów
wolałbym stokroć wpaść w wir Scylli
i Charybdy, albo między skały Afryki
jak ginąć z rak tak bercejących. Wzry-
wam zemsty bogów nad wami. Delpho-
wie niewieruszeni tym worys im | eruda-
li go ze skały; i tym sposobem odebra-
li życie. Wkrótce powietrze spustoszyło
środek Delfy; wyrocznia oznajmiła
że śmierć Europa tę, na nich ściągnęła
karę. Czyn ten rozgłoszony był po
całej Grecyi a wielu z Greków uda-
rzy się do Delphów wyrzekali z bo-
gów głównych i ukarali.

no 1000009

40

~~and in the way~~ ni J^o nicobi
by the way in which shodri
is with the pie

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1

62-002 Suchy Las

www.digital-center.pl

biuro@digital-center.pl

tel./fax (0-61) 665 82 72

tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.

Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.